

Etcetera nr. 1, januari 1983

Een rond getal zet aan tot luister. Zo en zoveel jaar getrouwd, gewerkt, op de wereld. Een dag waarop men iets rechter loopt, gestijfd door trots en zelfverdiende, opgeklopt door klamme handjes, wenstelegrammen, een speldje op het revers.

Jawel, we zijn ijdel genoeg om het zelf kond te doen. Etcetera bestaat al vijftig nummers (of twaalf en een half jaar, of 32 centimeter). Eerlijk gezegd is dat een weinig verpletterend getal. Je kunt er nauwelijks een boekenplank mee vullen, laat staan een verzwikte tafelpoot mee vervangen. Misschien dat het als bladpers voor een herbarium in aanmerking begint te komen. De omstandigheden in acht genomen, mag het toch een klein wonder heten. Altijd opnieuw zijn mensen bereid gevonden zich uit de naad te werken, zonder blik op klok of bankrekening. Onvoorwaardelijk. Enkel omdat het nodig was. Een beetje naïef scoutisme. Voor de goede zaak. Of artistiek patriotisme. Voor het theater in Vlaanderen. Of was het uit liefde?

Het waren in eerste instantie Hugo De Greef en Johan Wambacq die ons daartoe verleidden. In de zomer van '82 brachten ze een kern van mensen samen die aan de weg zouden timmeren. Naar hun – en ook ons – gevoel had het nieuwe elan in het Vlaamse theater behoefte aan een eigen kritisch geluid. De breuklijn die begin jaren tachtig zichtbaar werd – met theatermakers als Jan Fabre, Ivo Van Hove, Anne Teresa De Keersmaeker, Jan Decorte, e.a. en met organisaties als De Munt, Kaai, deSingel, Limelight, e.a. – verantwoordde de noodzaak van een kritische commentaar die inging op de uitdagingen van het nieuwe werk. Eenmaal de toezegging van uitgeverij Kritak op zak, kon er voluit gestart worden. Een paar maanden later werd het eerste nummer voorgesteld: met gepaste trots, forse toespraken en veel gratis drank. Etcetera bestond.

In mijn gecoiffeerde herinneringen krijgen die oprichtingsjaren iets van een heroïsche pionierstijd. Je ging graag naar redactie-

vergaderingen: de debatten waren levendig, de roddels vers. En het blad stelde zich erg weerbaar op: we verdedigden vormen van theater die op dat moment door zowel publiek als overheid nog niet vanzelfsprekend geaccepteerd werden. De redactionele samenhangigheid manifesteerde zich wel meer aan negatieve zijde: de afwijzing van de bedrijfsroutine, van de commercie, het mooi gemaakte technische toneel, maar ook het moderne theater zonder merg, zonder mes. De cohesie aan de andere kant was minder groot: hoe heftig hebben we niet gedebatteerd over het belang van Blauwe Maandag Compagnie, of over de weg die Jan Decorte ging. De interne discussies daarover waren vaak interessanter dan wat uiteindelijk als recensie in het blad verscheen. Want iedereen had toch wel zijn of haar dada's die verdedigd werden.

Maar belangrijker dan het pro of contra, was de commentaarstem die ontwikkeld werd. Geconfronteerd met de vele nieuwe theatervormen die ontwikkeld werden, werd je uitgenodigd je verbaal uit te kleden, je te ontdoen van de verbruikte woorden en op zoek te gaan naar nieuwe begrippen, andere criteria. Of nee, je leerde om te gaan met het gebrek aan vaste criteria en woorden niet te gebruiken als inpakmateriaal of sorteercentra.

Van de meeste Etcetera-nummers zijn er nog exemplaren beschikbaar. Tot en met de 12de jaargang betaal je voor een los nummer 80 Bf. Voor 10 nummers betaal je 500 Bf. Verzendingskosten betaal je zelf. Je kan je bestelling ook komen afhalen tijdens de openingsuren van de bibliotheek van het Vlaams Theater Instituut. Inlichtingen en bestellingen: Sainctelettesquare 19
1210 Brussel
02/201.09.18